

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi maatilatalouden tuloverolain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Maatilatalouden tuloverolakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että pinta-alaperusteisessa metsäverotuksessa tuottoperusteina sovellettaviin metsäverolukuihin ja verokuutiometrin rakenteisiin tehtäisiin muutokset vasta, kun valtakunnan metsien yhdeksän

inventoinnin tulokset ovat valmistuneet koko maahan. Samassa yhteydessä ehdotetaan metsälain voimaantulon johdosta tarkistettavaksi laissa olevia viittaussäännöksiä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1999 alusta.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

1.1. Inventointitietojen huomioon ottaminen

Verotuslain (482/1958) 68 a §:n 2 momentissa (1251/1988) säädetään, että maatilatalouden tuloveroasetuksessa olevat metsäveroluvut ja verokuutiometrin rakenne on saatettava vastaamaan todellista tilannetta silloin, kun tuottoperustemuutoksen vaikutus tuoton määrään on vähintään viisi prosenttia. Verotuslaki on kumottu ja korvattu verotusmenettelystä annetulla lailla (1558/1995), mutta siirtymäsäännöksen mukaan veroluokitusta, muutoksenhakua veroluokitukseen ja metsätalouden tuottoperusteiden vahvistamista koskevia verotuslain ja sen nojalla annettuja säännöksiä noudatetaan verovuodelta 1996 ja sen jälkeen toimitettavissa verotuksissa sellaisina, kuin ne olivat voimassa verotusmenettelystä annetun lain voimaan tullessa.

Metsäveroasetuksen (1208/1991) 23 §:n 2 momentin mukaan verohallituksen tulee tehdä metsäntutkimuslaitosta kuultuaan valtiovarainministeriölle ehdotuksia tuottoperusteiden muuttamisesta silloin, kun todetaan, että perusteissa on tapahtunut muutos, joka

aiheuttaa tuoton lisääntymisen tai vähentymisen ainakin viidellä prosentilla.

Maatilatalouden tuloverolain (543/1967) 11 a §:n (718/1990) mukaan lain 11 §:stä ja edellä mainitusta verotuslain 68 a §:n 2 momentista poiketen metsäverolukuihin ja verokuutiometrin rakenteeseen tehdään valtakunnan metsien kahdeksannessa inventoinnissa saatujen tietojen perusteella muutokset, kun inventointi on päättynyt koko maassa. Säännös lisättiin maatilatalouden tuloverolakiin vuoden 1991 alusta voimaan tulleella lailla. Tällöin oli tekeillä valtakunnan metsien kahdeksas inventointi, ja Etelä-Suomen tulokset olivat valmistumassa. Jos säännöstä ei olisi otettu lakiin, tuottoperusteita olisi ollut muutettava jo vuonna 1990 valmistuneiden inventointitietojen perusteella. Inventoinnin tulosten arvioitiin valmistuvan lopullisesti 1990-luvun puolivälissä. Kahdeksannen inventoinnin tietojen perusteella laskettuja metsäverolukuja ja verokuutiometrin rakenteita sovellettiin ensimmäisen kerran vuodelta 1996 toimitettavassa verotuksessa.

Käytännössä tuottoperusteisiin on tehty ja voidaankin tehdä muutoksia vain valtakunnan metsien uusien inventointitietojen perusteella, sillä tuottoperusteiden laskenta edellyttää monipuolisia ja kattavia puuston mit-

tauksia. Uusia tuottoperustemuutoksia käyttöön otettaessa on aikaisemminkin odotettu, että inventointitulokset ovat valmistuneet koko maahan. Alueellisten, vuosittaisen etene- misen mukaisesti laskettavissa olevien tulosten käyttöönotto valtakunnan metsien kahdeksannen inventoinnin kohdalla estettiin edellä mainitulla maatilatalouden tulovero- lain 11 a §:llä.

Koska maatilatalouden tuloverolain 11 a § koskee vain kahdeksatta inventointia, olisi käynnissä olevan yhdeksannen inventoinnin tuloksia otettava jo alueittaisina huomioon ainakin, jos viiden prosentin muutuskynnys ylittyy. Tämän vuoksi verohallitus on pyytänyt metsäntutkimuslaitoksen lausuntoa yhdeksannen inventoinnin alueittaisesta etene- misestä ja valmistumisaikataulusta.

Metsäntutkimuslaitos esittää selvitykses- sään, että ensimmäisten metsäkeskusalueiden tulosten perusteella ei ole mahdollista laskea uusia tuottoperusteita, koska valtakunnan metsien inventoinnin otanta-aineiston alueel- liseen tasoitukseen tarvitaan tietoja myös alueen ulkopuolelta. Käytännössä tuottope- rusteita voitaisiin laskea riittävän luotettavas- ti vasta metsäkeskusalueita huomattavasti suuremmille alueille, esimerkiksi jaotuksessa Etelä-Suomi, Väli-Suomi ja Pohjois-Suomi.

Hallituksen esityksessä laeiksi maatilata- louden tuloverolain, verotuslain 45 §:n ja maatalouden investointivarauslain 1 ja 2 §:n muuttamisesta (HE 64/1990 vp) mainittiin, että hakkuumahdollisuuden ja kasvun vertai- lussa käytetään suureita, jotka on ilmasto- korjattu. Ilmastokorjauksen tarkoituksena on tasoittaa eri vuosina inventoinnissa mitattu- jen alueiden kasvatuloksiin sisältyvät kasvun tasoerot, mutta sen tarkoituksena ei ole vai- kuttaa koko maan kasvun määrään. Ilmasto- korjauksen huomioon ottaminen edellyttää koko maan tulosten laskentaa samanaikaises- ti. Ilmastokorjausta on sovellettu valtakun- nan metsien seitsemännen ja kahdeksannen inventoinnin tuloksia tuottoperusteiksi las- kettaessa. Metsäntutkimuslaitos arvioi en- simmäisten, Pohjois-Savon ja Keski-Suomen metsäkeskusalueiden mittaustulosten perus- teella, että ilmastokorjauksiin tulisi mahdol- lisesti olemaan tarvetta myös valtakunnan metsien yhdeksannen inventoinnin yhteydes- sä.

Edellä esitetyn perusteella voidaan todeta, että tuottoperustemuutosten laskentaan ei ole aiheellista ryhtyä ennen kuin valtakunnan metsien yhdeksäs inventointi on valmistunut

koko maahan. Tämän vuoksi ehdotetaan maatilatalouden tuloverolain 11 a § muutettavak- si siten, että metsäverolukuihin ja verokuu- tiometrin rakenteeseen tehdään valtakunnan metsien yhdeksännessä inventoinnissa saatu- jen tietojen perusteella muutokset, kun in- ventointi on päättynyt koko maassa. Samalla tavalla kuin säännöksessä on kahdeksannen- kin inventoinnin yhteydessä mainittu, inven- toinnin katsottaisiin päättyneen koko maassa, jos inventointi jostakin syystä keskeytetään.

1.2. Metsälainsäädännön uudistus

Metsätalouden puhtaan tulon laskennassa voivat metsämaan uudistusalan taimikot saa- da verovapauden maatilatalouden tulovero- lain 14 a §:ssä säädettyihin edellytyksiin. Verovapauden edellytyksenä 14 a §:n 1 momen- tin 2 kohdassa säädetään, että uudistusalalla ei ole suoritettu yksityismetsälain (412/1967) vastaista hakkuuta eikä uudistusalan taimi- ko ole verovelvollisen laiminlyönnin johdos- ta joutunut yksityismetsälain vastaiseen ti- laan. Lain 15 b §:n 3 momentin mukaan en- siharvennusvähennyksen saamisen edellytyk- senä on, että hakkuuta ei ole toteutettu yksi- tyismetsälain vastaisella tavalla. Yksityismet- sälaki on kumottu vuoden 1997 alusta voi- maan tulleella metsälalla (1093/1996). Tä- män vuoksi ehdotetaan viittaussäännökset muutettaviksi voimassa olevan lainsäädän- nön mukaisiksi. Lain 14 §:n 1 momentin 2 kohdassa ehdotetaan säilytettäväksi viittaus myös yksityismetsälakiin, sillä taimikon verovapauksia voidaan edelleen myöntää myös ennen vuotta 1991 perustetuille niin sano- tuille siirtymäkauden taimikoille laissa ole- van siirtymäsäännöksen perusteella.

2. Esityksen vaikutukset

Tuottoperusteiden laskennan lykkäämisellä ei ole välitöntä vaikutusta puhtaan tuoton määrään. Laskennan lykkääminen toisi kuitenkin hallinnollisia säästöjä metsäntutki- muslaitokselle, verohallitukselle ja valtiova- rainministeriölle. Valtakunnan metsien yh- deksannen inventoinnin arvioidaan valmistu- van vuonna 2003. Metsätalouden tulovero- tukseen sovelletaan pinta-alaperusteista vero- järjestelmää viimeisen kerran vuodelta 2005 toimitettavassa verotuksessa. Merkittäviä muutoksia tuottoperusteiden nykyiseen ta- soon ei ole odotettavissa. Aivan alustavan arvion mukaan Pohjois-Savon ja Keski-Suo-

men metsäkeskusten alueilla metsän puhdas tuotto alenisi noin kolmella prosentilla.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu valtiovarainministeriössä virkatyönä verohallituksen esityksestä. Asiasta on verohallitus pyytänyt metsäntutkimuslaitoksen lausunnon.

4. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 1999. Lakia sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuodelta 1998 toimitettavassa verotuksessa.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

maatilatalouden tuloverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 15 päivänä joulukuuta 1967 annetun maatilatalouden tuloverolain (543/1967) 11 a §, 14 a §:n 1 momentin 2 kohta ja 15 b §:n 3 momentin 2 kohta, sellaisina kuin ne ovat, 11 a § ja 15 b §:n 3 momentin 2 kohta laissa 718/1990 ja 14 a §:n 1 momentin 2 kohta laissa 1541/1992, seuraavasti:

11 a §

Sen estämättä, mitä 11 §:ssä ja verotuslain 68 a §:n 2 momentissa säädetään, metsätalouden tuottoperusteina sovellettaviin metsäverolukuihin ja verokuutiometrin rakentamiseen tehdään valtakunnan metsien yhdeksännessä inventoinnissa saatujen tietojen perusteella muutokset, kun tämä inventointi on päättynyt koko maassa. Jos yhdeksäs inventointi keskeytetään ennen kuin siihen liittyvät mittaukset on tehty koko maassa, inventoinnin katsotaan päättyneen koko maassa.

14 a §

Metsämaan uudistusalan taimikosta myönnetään tässä pykälässä tarkoitettu verovapaus seuraavilla edellytyksillä:

2) uudistusallalla ei ole suoritettu yksityis-

metsälain (412/1967) tai metsälain (1093/1996) vastaista hakkuuta eikä uudistusalan taimikko ole verovelvollisen laiminlyönnin johdosta joutunut näiden lakien vastaiseen tilaan;

15 b §

Vähennyksen myöntämisen edellytyksenä on edellä 1 momentissa säädetyn lisäksi, että

2) hakkuuta ei ole toteutettu metsälain vastaisella tavalla;

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1999. Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 1998 toimitettavassa verotuksessa.

Helsingissä 15 päivänä toukokuuta 1998

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Ministeri Jouko Skinnari

Laki

maatilatalouden tuloverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 15 päivänä joulukuuta 1967 annetun maatilatalouden tuloverolain (543/1967) 11 a §, 14 a §:n 1 momentin 2 kohta ja 15 b §:n 3 momentin 2 kohta, sellaisina kuin ne ovat, 11 a § ja 15 b §:n 3 momentin 2 kohta laissa 718/1990 ja 14 a §:n 1 momentin 2 kohta laissa 1541/1992, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

11 a §

Sen estämättä, mitä 11 §:ssä ja verotuslain 68 a §:n 2 momentissa on säädetty, metsätalouden tuottoperusteina sovellettaviin metsäverolukuihin ja verokuutiometrin rakentamiseen tehdään valtakunnan metsien kahdeksannessa inventoinnissa saatujen tietojen perusteella muutokset, kun tämä inventointi on päättynyt koko maassa. Jos kahdeksas inventointi keskeytetään, ennen kuin siihen liittyvät mittaukset on tehty koko maassa, inventoinnin katsotaan päättyneen koko maassa.

14 a §

Metsämaan uudistusalan taimikosta myönnetään tässä pykälässä tarkoitettu verovapaus seuraavilla edellytyksillä:

2) uudistusosalalla ei ole suoritettu yksityismetsälain (412/67) vastaista hakkuuta eikä uudistusalan taimikko ole verovelvollisen laiminlyönnin johdosta joutunut yksityismetsälain vastaiseen tilaan;

15 b §

Vähennyksen myöntämisen edellytyksenä on edellä 1 momentissa säädetyn lisäksi, että

2) hakkuuta ei ole toteutettu yksityismetsälain vastaisella tavalla;

Ehdotus

11 a §

Sen estämättä, mitä 11 §:ssä ja verotuslain 68 a §:n 2 momentissa säädetään, metsätalouden tuottoperusteina sovellettaviin metsäverolukuihin ja verokuutiometrin rakentamiseen tehdään valtakunnan metsien *yhdeksännessä* inventoinnissa saatujen tietojen perusteella muutokset, kun tämä inventointi on päättynyt koko maassa. Jos *yhdeksäs* inventointi keskeytetään, ennen kuin siihen liittyvät mittaukset on tehty koko maassa, inventoinnin katsotaan päättyneen koko maassa.

14 a §

Metsämaan uudistusalan taimikosta myönnetään tässä pykälässä tarkoitettu verovapaus seuraavilla edellytyksillä:

2) uudistusosalalla ei ole suoritettu yksityismetsälain (412/1967) *tai metsälain (1093/1996)* vastaista hakkuuta eikä uudistusalan taimikko ole verovelvollisen laiminlyönnin johdosta joutunut *näiden lakien* vastaiseen tilaan;

Vähennyksen myöntämisen edellytyksenä on edellä 1 momentissa säädetyn lisäksi, että

2) hakkuuta ei ole toteutettu *metsälain* vastaisella tavalla;

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1999. Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 1998 toimitettavassa verotuksessa.